

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Ervditione Religiosorum

Humbertus <de Romanis>

Ingolstadii, 1591

VD16 H 5888

13. Quæ valere possunt vt frater ametur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50980](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50980)

De his quæ valere possunt ad hoc vt frater ametur.

CAPVT XIII.

Sequitur de his quæ valere possunt ad hoc, vt aliquis à proximo ametur. Quinq; verò sunt quæ ad hoc valent. Primum est discretio. Vnde sapientia dicitur esse mater pulchræ dilectionis. Fatuitas nescit acquirere vel conseruare amicitiam. Fatuo non erit amicus. Secundum est modestia in sermone. Sapiens in verbis amabilem se facit, gratiæ autē fatuorum effunderetur. Tertium, est similitudo. Volatilia ad sibi similia conueniunt. Ambrosius. Est insitum bonis, vt vnusquisque virtutes suas in aliis amet. E contrario, dissimilitudo facit ad odium. Oderunt enim hilarem tristes: tristemq; iocosi. Quartum est, virtus. Tullius. Nihil est virtute amabilius vel quod magis alliciat ad amandum: quippe cum propter virtutem & probitatem etiam eos quos nunquam vidimus, quodammodo diligimus. Idem: Tanta est virtus probitatis, vt etiam vel in eis quos nunquã vidimus, vel, quod maius est, in hoste diligamus. Specialiter valet ad hoc virtus mansuetudinis. Fili in mansuetudinis opera tua perface: & super gloriam hominum diligêris. Mansuetudo, ad modum adamantis vim habet attractiuam. Vt adamantem & filicem dedi faciem tuam. Item specialiter valet ad hoc virtus humilitatis. Sicut odibilis est Deo hominibus superbia: sic amabilis est Deo & hominibus humilitas. Superbia dum se exaltat alios deprimit: ideò non est mirum si ab aliis odiatur. Humilitas verò dum se demittit, alios exaltat.

Eccl. 24.

Ibid. 20.

Eccl. 20.

Eccl. 27.

Eccl. 3.

Ezech. 3.

exaltat & honorat : ideo meritò ab eis amatur. Maximè inter omnia valet ad hoc, quòd aliquis ametur, si ipse primo amauerit. Augustinus. Nulla est maior ad amorem inuitatio, quàm præuenire amando. Idem: Nimis durus est animus, qui dilectionem, si nolebat impendere, nolit & rependere. Seneca in epistolis: *Quæris Epist. 9.* quomodo amicum factururus es cito? Ego tibi monstrabo amatorium sine medicamento, sine herba, sine vllius veneficæ carmine; Si vis amari, ama. Quintum, est obsequium vel beneficium. Sapiens: Hoc tempore obsequium amicis: veritas odium parit. Ignis amoris, beneficiorum lignis nutriendus est: alioquin deficit. Beneficia etiam feras ad amorem incitant: & inimicos efficiunt amicos. Si esurierit inimicus *Rom. 12.* tuus, ciba illum: si sitit, potum da illi. Hoc enim faciens carbones ignis congere s super caput eius, cor eius accendens ad te amandum. Et notandum, quòd beneficium non parit amicitiam, nisi discretè detur. Vnde dicitur de fatuo: *Eccl. 20:* quod non est, gratia bonis illius. Qui enim edunt panem illius falsæ linguæ sunt. Quoties & quanti irridebunt eum? Seneca. Nullum habet maius malum homo occupatus, & bonis *Epist. 19.* suis obsessus, quàm quod amicos sibi putat, *circa finem illius.* quibus ipse non est: quòd beneficia sua efficacia iudicat ad conciliandos amicos: cùm quidam quo plus debent, magis oderint. Quid ergo? Beneficia non parant amicitias? Parant, si accepturos licuit eligere: si collata, non sparsa sunt. Idem: Hoc consilio sapientum vtere, vt magis *Eadem ep. 19. in fine.* existimes pertinere ad rem, quis quam quid acc-

acceperit. Tullius: Melius apud bonos, quam apud fortunatos beneficium collatum est. Et notandum, quod beneficia vel obsequia à fratribus sibi inuicem humiliter exhibita, ad dilectionem prouocandam & conseruandam multum sunt efficacia: ideo sancti multum voluerunt à se, & etiam ab aliis fidelibus obsequium cum diligentia exhiberi. De hac diligentia habemus exemplum in Abraham, qui tres viros in hospitio susceperat; de quo ait Hieronymus: Non seruis præcepit, vt hominibus ministrarent: nec bonum quod exercebat, per alios ministravit: sed quasi præda reperta, cum se humanitati solus incubuit. Ipse pedes lauit, ipse humeris suis vitulum de armento portabat, ipse vt seruus stetit, peregrinis prandentibus, & ministris propriis coctos cibos ieiunaturus apparauit. Aliud exemplum habemus in Paulo: Obsecro, inquit, vos fratres per Dominum nostrum Iesum Christum, & per charitatem Spiritus sancti, vt adiuuetis in orationibus vestris pro me Dominum, &c. vt obsequij mei oblatio accepta fiat in Hierosolyma. Sancti super omnia exempla, exemplum Christi, qui pedes discipulorum suorum lauare voluit, imitati sunt. Circa quod exemplum sex nobis attendenda sunt, ad edificationem nostram: scilicet status eius cui peccata lauit, tempus quo obsequium exhibuit, locus vnde ad illud exhibendum surrexit, ministerij sublimitas, ministrat humilitas, diligentiam quam circa illud ministerium exhibuit. De primo

Gen. 18.

Rom. 12.

Ioan. 13.

*Tract. 55. in
Ioã. in fine.*

mo dicit Augustinus. Hoc ad maximum modum humilitatis accessit: quod etiam illi peccata

non de dignatus est lauare, cuius manus præu-
debat in scelere. Circa secundum notandum,
quod Dominus distulit dare hoc documentum
vsque in finem vitæ suæ: vt melius memoriæ in-
figeretur. Chrysostronus quærit, propter quid
antea non fecit? & respondet; Quæ maiora sunt,
ultimo abiicit. Circa tertium notandum, quod
Dominus surrexit à cœna iam inchoata, non-
dum consummata. Augustinus. Non ita debe-
mus intelligere cœnam factam, velut eam con-
summatam atque transactam. Adhuc enim cœ-
nabatur, cum Dominus surrexit, & lauit pedes
discipulis suis. Nam postea recubuit: & bucel-
lam suo traditori postea dedit. Cœna ergo facta,
hoc est, iam parata, & ad conuiuantium men-
sam vsque perducta. Mira dignatio quod tan-
tus à tali statu ad tale opus surrexit. Circa quar-
tum notandum, quod Euangelista sublimita-
tem ministrantis curauit nobis ostendere: vt e-
ius humilitas nobis gratior esset. Vnde ait: Sci-
ens quia pater omnia dedit ei manus. Augusti-
nus. Ergo & ipsum traditorem. Idem: Iam tra-
ditor traditus erat ei, quem tradere cupiebat.
Sequitur: Et quia à Deo exiuit, generatione æ-
terna; in quo filius Dei ostenditur. Augustinus.
Tanta est humanæ humilitatis utilitas: vt eam
suo commendaret exemplo, etiam diuina sub-
limitas. Bernardus. Vis humilitatis, nescio quo
pacto, maior in maioribus, & clarior in clario-
ribus comprobatur. Circa quintum attende,
quod membra infima in corpore humano sunt
pedes: & viles sordes eis adhærent. In hoc ergo
quod caput Ecclesię Christus pedes lauit, osten-

*Tract. 55. in
Ioan. circa
medium.*

*Tract. 55. in
Ioan. post
medium.
Eodẽ tract.
55. in fine.*

*Lib. 2. de
cõsid. parũ
à med.*

sum est, quod maximus in Ecclesia Dei, in necessitate debeat etiam obsequia humilia in minimis præstare. Circa sextum attende, quod ad ministerium peragendum diligenter se parauit: vestimenta, vt esset expeditior, deposuit, linteam accipit, & se præcinxit. Omnia facere voluit, aquam enim in peluim misit, pedes lauit & exersit. Chrysostronus. Ipse impleuit peluim & non alium implere iussit: sed omnia ipse operabatur: per hoc monstrans, quoniam cum omni humilitate oportet implere talia. Item Petro resistenti non cessit, imò communicationem eum ad consentiendum induxit, dicens: Si non lauero te, non habebis partem mecum. Certamen habuerunt humilitas Christi, & humilitas Petri: sed humilitas Petri cessit tanquam minor. Et quia obedientia humilitatem Christi iuuat, ait Petrus: Domine tu mihi lauas pedes. Chrysostronus. Manibus, quibus oculos cæcos aperuisti, leprosos mundasti, mortuos suscitasti? Augustinus. Quis non expauescat sibi lauari pedes à filio Dei? quamuis magnæ audaciæ esset contradicere seruum Domino, hominem Deum tamen Petrus hoc facere maluit, quam patrem Christum eos lauaret. Item Augustinus loquitur de hoc exemplo: Didicimus fratres humilitatem ab excelsis: faciamus inuicem humiliter quod humiliter fecit excelsus. Faciunt hoc inuicem fratres, etiam hoc ipso opere visibiles cum se hospitio recipiunt: & apud sanctos, hæc consuetudo non est, hoc quod manus faciunt, corde faciunt. Multo autem est melius & sine controuersia verius, vt etiam manus

*Tract. 56.
in Ioan.
in prin.*

*Tract. 58. à
medio.*

fiat; nec dedignetur, quod fecit Christus, face-
re Christianus. Cùm enim ad pedes fratris in-
clinatur corpus, etiam in corde ipso vel excita-
tur, vel, si iam erat, confirmatur ipsius humili-
tatis affectus.

De amore inimicorum.

CAPVT XIII.

SEquitur de dilectione inimicorum. Et no-
tandum, quod qui est in congregatione, spe-
cialiter debet conari vt inimicos amet, & ad a-
mandum se prouocet. Præceptum enim est Sal-
uatoris, vt inimici diligantur. Diligite inimicos *Matth. 5.*
vestros, benefacite his qui oderunt vos. Augu-
stinus. In mandatis Dei nihil est mirabilius:
quàm quòd præcipimur diligere inimicos. Et
quibusdam videtur impossibile, quòd eos dili-
gant; quod ex defectu sapientiæ accidit. Ad lu-
men enim sapientiæ satis apparere potest, ini-
micos esse diligendos, non odiendos. Octo ve-
rò sunt, quæ si diligenter attendantur, non tan-
ta difficultas in dilectione inimicorum esse cre-
detur. Primum, est status ipsius inimici, qui ti-
bi iniuriatus est, & non vult satisfacere. Est e-
nim spiritualiter mortuus. Ipse enim quasi insa-
nus manus in se iecit, quando tibi iniuriam in-
tulit. Homo per malitiam occidit animam su- *Sap. 16.*
am. Magna crudelitas est, insanire in fratrem
mortuum: cui compassio debetur. Crudeliores
fuerunt, qui Christo mortuo non pepercerunt:
quàm qui viuentem læserunt. Dedecus est velle
se vindicare de mortuo. Secundum est utilitas
iniuriæ illatæ. Persecutores nosti, iuxta verbum